

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพวิถีชีวิตของคนในสังคมที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ทำให้เกิดภาวะสับสนในวิถีชีวิต ค่านิยมและภูมิคุ้มกันทางสังคม ลดลง จนก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางพฤติกรรมคือ ละเลยในคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อคนทุกวัย เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ให้หลงผิดและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทิศทางไม่พึงประสงค์ เช่น ขาดระเบียบวินัย ปัญหาที่สำคัญที่พบมาก คือ การละเมิดศีล ๕ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การทำร้ายกันจนถึงแก่ชีวิต การล่วงละเมิดทางเพศ การไม่มีความซื่อสัตย์ต่อกัน ศีลธรรมในปัจจุบันเสื่อมลงมาก และเยาวชนในสมัยนี้ก็ด้อยจริยธรรม และเกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่างๆ เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า รากเหง้าแห่งปัญหาที่แท้จริงคือ การที่นักเรียนขาดการกล่อมเกลาจิตใจและปลูกฝังในเรื่องศีลธรรมจริยธรรม จนทำให้ขาดความสำนึกต่อหน้าที่ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ขาดการพิจารณาไตร่ตรอง และยังแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมแก่วัยของนักเรียน ที่มีสิ่งยั่วยุส่งเสริมชักจูงและโน้มน้าวอย่างต่อเนื่องด้วยรูปแบบที่มีการพัฒนาอย่างหลากหลาย ทำให้ยากต่อการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนให้สัมฤทธิ์ผลได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เว้นแต่นักเรียนจะถูกจัดระเบียบทางความคิด จนมีจิตใจที่ใฝ่ดีและมีกำลังใจที่เข้มแข็งมีคุณธรรม และจริยธรรมเป็นภูมิคุ้มกันเหตุปัจจัยในทางเสื่อมที่จะเข้ามาทำลายคุณภาพชีวิตที่ดีงามได้ด้วยหลักธรรมทางศาสนา^๑

สถาบันสงฆ์ นับว่าเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างยิ่งสถาบันหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือต่อสังคมไทย ดังจะเห็นได้จากหลักฐานประวัติศาสตร์ว่า คนไทยสมัยก่อนส่วนมากจะนำลูกหลานไปฝากวัด เพื่อให้มีโอกาสได้เล่าเรียนหนังสือ ให้มีความรู้อ่านออกเขียนได้ เมื่ออายุครบบวชก็จะได้รับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุศึกษาเล่าเรียนวิชาการชั้นสูงต่อไป พระพุทธศาสนายังเป็นพื้นฐานของชีวิตสั่งสอนให้อนุชนรุ่นหลัง มีศีล มีธรรมทำให้ครองชีพอยู่ในสังคมอย่างสงบสุขได้^๒ ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗๓ ซึ่งมีข้อระบุว่า รัฐต้องสนับสนุนการนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนา

^๑กรมการศาสนา, คู่มือดำเนินงานตามโครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๔๘), หน้า ๒๒.

^๒วรวิทย์ วคินสรากร, การปรับตนตามวิถีพุทธ, (กรุงเทพมหานคร : สารานุกรมศึกษาศาสตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๔๓.

คุณภาพชีวิต และในวรรคต้นของมาตรา ๘๑ มีข้อความว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม

กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญ จึงจัดให้มีการสอนวิชาพระพุทธศาสนาทุกชั้น และทุกระดับการศึกษาตลอดระยะเวลา ๑๒ ปี และได้มอบหมายกรมการศาสนาดำเนินโครงการครูสอนศีลธรรมในโรงเรียน และสถานศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมเพื่อดำเนินการ แต่ก็ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่มาก กล่าวคือ การบริหารและการจัดการศึกษาวิชาพระพุทธศาสนายังขาดประสิทธิภาพ ขาดความเอาใจใส่ และไม่มีมาตรการเสริมสร้างอย่างเป็นรูปธรรม สถานที่ศึกษาหลายแห่งจึงไม่ได้จัดให้มีการเรียนการสอนอย่างจริงจัง รวมทั้งขาดบูรณาการการเรียนการสอนด้านศีลธรรมเข้ากับวิชาสามัญโดยทั่วไป อีกทั้งไม่ให้ความสำคัญต่อพระภิกษุที่มีความรู้ความเข้าใจในศาสนาอย่างถ่องแท้ เข้ามาเป็นครูหรือวิทยากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและครบวงจร ทั้งภาคปริยัติและภาคปฏิบัติส่งผลให้ผู้เรียนขาดความซาบซึ้ง ขาดการปฏิบัติและขาดการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างทั่วถึง จึงไม่สามารถใช้วิชาพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และแก้ปัญหาชีวิตของเยาวชนและประชาชนในสังคมได้อย่างเด่นชัดและเป็นรูปธรรม^๓

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒ ได้เริ่มดำเนินการโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนพร้อมกับการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ และ ดำเนินการต่อเนื่องจนในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ มีจำนวนสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ ๑๘๐ โรงเรียน และมีการร่วมมือกับกรมการศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อบริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนในระบบไตรสิกขา ทั้งในฐานะเป็นผู้อบรมสั่งสอน ผู้จัดการเรียนรู้ในพื้นที่ที่มีที่ปรึกษา มีที่พึ่งทางการวิชาการ มีแหล่งเรียนรู้ใกล้โรงเรียน จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน พร้อมทั้งจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปได้อย่างดี อย่างไรก็ตาม พบว่าโครงการสอนศีลธรรมในสถานศึกษายังขาดความพร้อมอยู่หลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ หรือด้านบุคลากร โดยเฉพาะด้านความรู้ของครูพระสอนศีลธรรมที่ไม่ได้ระบุนักความรู้ด้านวิชาชีพรู้ มีเพียงการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่เข้าไปสอนศีลธรรมในโรงเรียนจะต้องจบนักธรรมเอก หรือประโยค ๑-๒ ขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ ๒ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หรือเป็นพระครูสัญญาบัตร

^๓สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๕), หน้า ๓๐-๓๑.

ชั้นตรีขึ้นไปเท่านั้น^๔ โดยพระที่มีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วไม่ได้บ่งชี้ว่า จะต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านวิชาชีพครูหรือมีก็เป็นเพียงในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้นจึงทำให้การจัดการเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ

โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูพระได้เข้าไปสอนในโรงเรียน อันเป็นการช่วยเหลือครูประจำการที่สอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยการสอนวิชาพระพุทธศาสนายังไม่ได้ผลเท่าที่ควรเพราะครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดเทคนิคการสอน และเน้นเนื้อหามากกว่าการปฏิบัติ ปัญหาขาดความเข้าใจวิธีการสอนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นเหตุให้ไม่สามารถช่วยในการปรับพฤติกรรมของผู้เรียนได้เท่าที่ควร ทำให้นักเรียนจึงไม่ซาบซึ้งในหลักธรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณธรรมและคุณภาพทางจิต นอกจากนี้ยังเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนจะมีคุณภาพเพียงใดนั้น ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือคุณภาพการสอนของครู ถ้าหากครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี เยาวชนก็ย่อมจะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือหากครูมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน ก็ย่อมจะสามารถให้การศึกษากับเยาวชนอย่างมีคุณภาพ เยาวชนไทยจำนวนไม่น้อยที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เช่น เสพยาเสพติด เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท ทุจริตข้อสอบ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เที่ยวกลางคืน เป็นต้น ปัจจัยที่ส่งผลให้เยาวชนขาดคุณธรรมจริยธรรมนั้น เนื่องจากสังคมไทยกำลังจะกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลให้คนในสังคมเกิดความเห็นแก่ตัว แข่งขันกันแสวงหาผลประโยชน์ รวมถึงการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามานั้น ทำให้วิถีชีวิตของเยาวชนไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ความคิด ความเชื่อก็เปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรมที่แพร่เข้ามา และเยาวชนส่วนมากมักจะรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมาโดยไม่พิจารณาไตร่ตรองให้ดี พยายามจะเลียนแบบในด้านที่ไม่ดีของเขามา ในด้านของสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ก็มีการโฆษณาชักจูงเกินความเป็นจริง ให้คนดูเกิดความเชื่อที่ผิด นอกจากนี้เนื้อหาสาระของละคร ภาพยนตร์ส่วนมากทำให้เยาวชนเกิดความเลื่อมใสทางทางด้านจิตใจเช่น บทที่แสดงการดบตี การข่มขืน ทำให้เยาวชนเกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ นอกจากนี้เพื่อนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเยาวชนในช่วงที่ก้าวเข้าสู่วัยรุ่นมาก วัยรุ่นมักจะติดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหา ก็จะปรึกษาเพื่อน ถ้าคบเพื่อนดีก็นำพาชีวิตไปสู่การทำสิ่งที่ดี แต่ถ้าเพื่อนเลวก็นำมาชีวิตไปสู่การทำสิ่งเลวๆ ได้เช่นกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาเขต จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อที่จะนำผลของการวิจัยมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม

^๔สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี, เอกสารประกอบการปฐมนิเทศประชุมสัมมนาศึกษาดูงานเผยแพร่ผลงาน โรงเรียนวิถิพุทธ, (ราชบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต ๒, ๒๕๔๘), หน้า ๑.

ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อการพัฒนาด้านการเรียนการสอนและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในโอกาสต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ผลของการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี มีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๘ ในสาระความรู้และสมรรถนะครู ใน ๔ ด้าน^๕ ประกอบด้วย ๑) ด้านเนื้อหาหลักสูตร ๒) ด้านเทคนิคการสอน ๓) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ ๔) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

^๕ ยนต์ ชุ่มจิต, *ความเป็นครู*, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๙๖-

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน โรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี คือ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน ระดับผลการเรียน

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความพึงพอใจของของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านเนื้อหาหลักสูตร ๒) ด้านเทคนิคการสอน ๓) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ๔) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ประชากรคือ นักเรียนโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๓๘๓ คน^๖

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้ศึกษาได้กำหนดพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ขอบเขตระยะเวลาในการวิจัย เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียน ที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียน ที่มีระดับผลการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

^๖โรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม, ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคมอำเภอด่านมะขามเตี้ย ปี ๒๕๕๘, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://data.bopp-obec.info/> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘].

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

๑.๖.๒ การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะ รูปแบบ ขั้นตอน หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๖.๓ วิธีการสอน หมายถึง ขั้นตอนให้ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึง วิธีการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม

๑.๖.๔ พระสอนศีลธรรม หมายถึง พระสงฆ์ซึ่งสังกัดโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยทำหน้าที่ให้ความรู้ในด้านศีลธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๖.๕ โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๘ จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๖.๖ นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ปีที่ ๕ และปีที่ ๖ ในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๘ จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๖.๗ อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์เล่มนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง คือ ๑) อายุ ๑๔-๑๕ ปี ๒) อายุ ๑๖-๑๗ ปี ๓) อายุ ๑๘ ปีขึ้นไป

๑.๖.๘ ระดับผลการเรียน (เกรด) หมายถึง ผลการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับ ได้แก่ □๑) เกรด ๑.๕๐ - ๑.๙๙ ๒) เกรด ๒.๐๐ - ๒.๕๐ ๓) เกรด ๒.๕๑ - ๒.๙๙ ๔) เกรด ๓.๐๐ - ๓.๕๐ ๕) เกรด ๓.๕๑ - ๔.๐๐

๑.๖.๙ การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะหรือความชำนาญที่จะแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เกิดความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้กับนักเรียนโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๖.๑๐ เนื้อหาหลักสูตร หมายถึง เนื้อหาสาระการเรียนการสอนในรายวิชาที่พระสอนศีลธรรมได้ดำเนินการสอน เช่น เนื้อหาของหลักสูตรมุ่งพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสร้างทักษะทางความคิดในทุกด้าน เนื้อหาสาระมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่งและ

มีความสุข หลักสูตรมีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับระดับสติปัญญาของนักเรียนตามลำดับชั้น นักเรียนมีความต้องการให้มีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ง่ายต่อการเรียนในแต่ละระดับชั้น หลักสูตรในแต่ละระดับชั้นมีความยากเกินไปสำหรับนักเรียน เนื้อหาสาระมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดและแก้ปัญหาชีวิต

๑.๖.๑๑ เทคนิคการสอน หมายถึง วิธีการรวมถึงรูปแบบการเรียนการสอน เช่น พระสอนศีลธรรมมีเทคนิคการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ พระสอนศีลธรรมมีการสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง พระสอนศีลธรรมผู้สอนมีวิธีการสอนทำให้เข้าใจและจดจำคำสอนได้ง่าย พระสอนศีลธรรมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจและเห็นจริงด้วยตนเอง พระสอนศีลธรรมใช้ภาษาในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและเข้าใจง่ายกับผู้เรียน พระสอนศีลธรรมมีการพาไปศึกษานอกสถานที่เพื่อศึกษาจากสถานที่จริง

๑.๖.๑๒ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนในด้านต่างๆ เช่น พระสอนศีลธรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและได้แสดงออกอย่างถูกต้องและเหมาะสม พระสอนศีลธรรมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พระสอนศีลธรรมให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการเปลี่ยนแปลงความรู้ และความคิดเห็นกับพระอาจารย์ที่สอนและเพื่อนๆ พระสอนศีลธรรมได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการที่เกื้อหนุนตนเอง โรงเรียนและสังคม พระสอนศีลธรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน พระสอนศีลธรรมพานักเรียนไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนานอกโรงเรียน

๑.๖.๑๓ การใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สื่อการเรียนรู้รวมถึงเครื่องมือช่วยในการส่งเสริมการใช้สื่อตรงกับเนื้อหาของบทเรียน เช่น พระสอนศีลธรรมให้นักเรียนศึกษาและพัฒนาตนเองจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ พระสอนศีลธรรมได้ใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และน่าสนใจทำให้เข้าใจง่าย พระสอนศีลธรรมมีการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา พระสอนศีลธรรมให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ จากสื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนา พระสอนศีลธรรมได้นำสื่อที่มีอยู่ตามท้องถิ่นหรือในห้องเรียนมาใช้สอนได้อย่างเหมาะสมกับรายวิชา พระสอนศีลธรรมใช้สื่อการสอนพระพุทธศาสนาที่ทันสมัยสอดคล้องกับเหตุการณ์เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบระดับความพึงพอใจของนักเรียนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๗.๔ ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม ให้มีประสิทธิภาพและรูปธรรมยิ่งขึ้น